

MEMO concept Versie: 17 april 2020 13.00 uur

Van: 5.1.2e / 5.1.2e

Aan: 5.1.2e / 5.1.2e / 5.1.2e

Onderwerp: Impact COVID-19 op de activiteiten van het Clb in 2020: verzameling van signalen uit de verschillende CIB centra. Informatie via (5.1.2e) verkregen.

Dit overzicht wordt continu geactualiseerd zowel ten behoeve van informatie aan 5.1.2e en 5.1.2e als t.b.v. de communicatie met de verschillende opdrachtgevers (o.a. input voor a.s. voortgangsrapportage).

In het overzicht is *een voorstel gedaan* (nog af te stemmen met 5.1.2e) voor de prioritering die de betreffende activiteit in deze corona periode zou moeten krijgen gebaseerd op een prioriteringssysteem van 5.1.2e (zie kader).

Citaat 5.1.2e 14 April 2020: 02.214/20 Corona gerelateerde dilemma's en prioritering

5.1.2e staat uitgebreid bij dit onderwerp stil en besluit het elke maand op de 5.1.2e agenda terug te willen hebben, in ieder geval tot de zomer. Voorafgaande aan die 5.1.2e vergaderingen wil 5.1.2e dit graag voorbesproken hebben in 5.1.2e. In principe is het een mondelinge bespreking, waarbij het urgentielijstje als geheugensteun altijd toegevoegd wordt.

Voor de volgende 5.1.2e vergadering wil 5.1.2e dat 5.1.2e aan de hand van onderstaand lijstje nog een keer naar de prioritering kijken en daarbij meenemen wat we kunnen doen om ook wat laag op de lijst komt te staan toch te kunnen oppakken.

Als het gaat om prioritering van urgentie voor de domeinen en de BV-kolom besluit 5.1.2e onderstaande lijst te hanteren, aflopend qua urgentie:

- 1) Kritisch proces behorende bij onze primaire taak. Dat zijn naast corona als voorbeeld ook de eikenprocessierups (alles wat de gezondheid en veiligheid direct raakt).
- 2) Nieuwe/aanpalende kritische processen (is eventueel ook door niet-RIVM te doen). Hierbij kan gedacht worden aan de gedragsunit en mondkapjes.
- 3) Opdrachten met een direct maatschappelijke impact. Hierbij kan gedacht worden aan Tata Steel, en stikstof.
- 4) Opdrachten passend binnen beleidstrajecten.
- 5) Interne ontwikkeltrajecten (RIVM2025, RGW, etc.)
- 6) Opdrachten/projecten gericht op noodzakelijk onderhoud van de kennisbasis.
- 7) Opdrachten/projecten ter ontwikkeling van kennis/innovatie (bv SPR-projecten).

5.1.2e merkt hierbij op dat het per onderdeel van de organisatie kan verschillen of urgentie 7 van de lijst nog gehaald kan worden of niet. Bij sommige onderdelen kan het bij 2 al ophouden bij anderen is 7 geen enkel probleem om ook nog te doen. Voor de BV-kolom is het van belang zich te realiseren dat daar waar zij nog wel tijd voor hebben, een impact kan hebben op medewerkers in de domeinen waar die tijd wellicht ontbreekt.

Bij de afweging wat wel en niet opgepakt wordt in deze periode is het zaak de besluitvorming daarover en de afwegingen daarbij goed vast te leggen want dat is richting de opdrachtgevers en bijvoorbeeld de accountant straks noodzakelijk als toelichting waarom bepaalde activiteiten vertraagd zijn. Hou hierbij in het oog dat opdrachtgevers kunnen overwegen dan ook minder te betalen 5.1.2e wordt gevraagd hun controllers de financiële impact, daar waar dat al kan, alvast in kaart te laten brengen. Voor SPR-projecten is deze vraag al uitgezet bij de CSO's en BDR.

Centrum	Activiteiten	Toelichting	Prio Voorstel!
LCI	Richtlijnontwikkeling anders dan voor COVID-19	Uitgesteld tot nader orde; geen capaciteit intern en in veld beschikbaar	6
	Joint External Evaluation	Idem, PM: 5.1.2e wil dit uitstellen naar volgend jaar of mogelijk afstellen omdat er toch al heel veel evaluaties zullen zijn i.v.m. corona	5
	RAC activiteiten (studiedag een dergelijke)	Idem	6
	HBV programma implementatie uitbreiding migranten	idem	3
	SRI opstart	Idem	?
	'Verder met Vaccineren' opstarten	Idem	3/4
	Thematiek ARBO	Idem (SZW) is verschoven	4
	Implementatie Europese norm (met VGP)	Idem	3
	LCHV act o/a studiedagen DIP'ers	idem	5/6
	Sommige activiteiten t.b.v Lyme en NLe	veld	3/4
	Sommige onderzoeksactiviteiten	Veld	6
	Evaluatie Lassakoorts	Beschikbaarheid LCI-ers en evaluator	5/6
EPI	VERITHAS Nivel gastro-studie start uitgesteld	Belasting huisartsen en burgers	4
	SPR TRIuMPH microbiom analyses liggen stil	Gebrek lab-capaciteit IIV/IDS	7
	VGO-3 pneumonie in de huisartsenpraktijk	Belasting huisartsen; geen goed moment voor etiologisch onderzoek pneumonie in relatie tot veehouderij	4/7
	Retrospectief onderzoek AFP en NPEV in ziekenhuizen zoals gevraagd door Deskundigenberaad	Belasting ziekenhuizen; medisch studenten van UMCG die zouden helpen bij dataverzameling mogen andere ziekenhuizen nu niet bezoeken	4
	Screening op chronische Q-koorts in huisartsenpraktijk (Q-screen) laag pitje	Belasting huisartsen	3/4
	Jaarrapportage 'Surveillance of influenza and other respiratory infections in the Netherlands: Winter 2019/20'	Vaste opleverdatum 31 augustus zal dit jaar niet gehaald worden	3/4
	'Assessing and responding to outbreaks and potential threats: syndromic infectious disease	De in 2020 beoogde uitwisseling van staf en studenten loopt vertraging op door	3/6

	surveillance in China and the Netherlands': MoU Nederland-China	reisbeperkingen	
	Studie naar extra-genitaal testen i.v.m. gonorroerresistentie bij centra seksuele gezondheid	GGD'en en labs niet beschikbaar (zie ook bij ABR)	3
	Centra seksuele gezondheid zijn afgeschaald naar minimale zorg, heeft effect op de soa surveillance cijfers van 2020 en ook de opschaling van PrEP	Personeel CSG ingezet voor COVID, alleen minimale zorg voor mensen met klachten, gewaarschuwd, slachtoffers seksueel geweld en andere kwetsbare groepen.	3
	Prezies surveillance (prevalentie-onderzoek en incidentiometingen) en vernieuwing opzet	Onbekend hoeveel ziekenhuizen hier nu aan toekomen; zal van invloed zijn op resultaten/trend	1/3
	SNIV bacteriurie studie in verpleeghuizen	Ligt stil i.v.m. sluiting verpleeghuizen	3
	SNIV incidentie en prevalentie metingen in verpleeghuizen	Onbekend hoeveel verpleeghuizen hier nu aan toekomen; zal van invloed zijn op resultaten/trend. Prevalentiemeting: meetpunt april vervalt.	3
	Nethmap/Maran	We gaan kijken hoever we komen, veel stakeholders nu niet beschikbaar	3
	PIMPI studie (ZONMW maternale kinkhoest vaccinatie)	on hold, zowel qua huisbezoeken als recrutering in (steeds meer) deelnemende ziekenhuizen	4
	Opstarten meningokokken status onderzoek	Waarschijnlijk vertraagd i.v.m. deelnemen ziekenhuizen	3/4
	Rotavirus ziekenhuis studie	Vorbereiding loopt vertraging op doordat afstemming ziekenhuizen niet goed mogelijk is	3/4
	Tekenradar 2.0	??	3/4
	Legionella surveillance	geen toegang zorginstellingen voor Legionella bemonstering (voor brononderzoek)	3/4
	Europese samenwerkingsprojecten zoals	Nog aanvullen en beoordelen prio per item	-
	Diverse jaarrapportages mogelijk vertraagd	Input GGD, ziekenhuis etc. benodigd	3
	Diverse onderzoeken vertraagd	Zie bovenstaande redenen	
	Transmissiedag	Uitgesteld tot 29 september	6
IDS	<i>Algemene aanpak:</i> Prioriteit ligt bij kritische/vitale werkprocessen te weten:		
	- alle diagnostiek	In het bijzonder die van corona	1
	-surveillance activiteiten	lopen door. Monsterstroom neemt echter af.	1
	- Verhuizing	Echter inbreng nodig van mensen	1

		op werkvloer is niet (virologie) of lastiger (bacteriologie) te organiseren.	
	-ASL en implementatie nieuwe LIMS	Loopt tot op heden door. Voorwaarde voor voortgang is gefaseerde implementatie. IDS is als eerste aan de beurt.	5
	- project bekostiging diagnostiek	Loopt door. Wel enige vertraging doordat een nieuwe manier van werken moet worden uitgevonden. Loopt door tot heden.	4
	- GAP III	Loopt door.	6
	- Herwaarderingstraject UBR t.a.v. onderzoekondersteuners	Laatste interviews zijn via GoToMeeting gegaan. Rapport wordt binnenkort opgeleverd.	5
	- Prioritair onderzoek gelinkt aan corona, voorbeeld schimmel/Aspergillus surveillance in samenwerking met Radboud.	opgestart	1/2
	<i>Vertraagde processen IDS:</i> Algemene beeld: Onderzoek deels vertraagt of loopt niet door inzet van mensen op corona, geen gebruik van materiaal/apparaten die beschikbaar moeten zijn voor coronadiagnostiek, ontbreken van noodzakelijke betrokkenheid van externe stakeholders zoals andere MML's.	Bijzonder effect van de crisis is dat de afdelingen EEV en VVP (virologie) te druk zijn om nu met onderzoeksvoorstellen t.a.v. corona te komen, terwijl velen (binnen en buiten het RIVM) zich daar wel op storten.	-
	Vertraging surveillance (polio/enterovirus, Hepatitis B virus, humaan papillomavirus, bof mazelen en rodehondvirus)	Geen goed beeld van circulatie van verschillende virussen. Tijdig signaleren van nieuwe varianten komt in de knel.	1/3
	Verbetering test methoden voor o.a. moleculaire diagnostiek/surveillance is vertraagd.	Mogelijk onvoldoende gevoelige detectie of varianten voor verschillende virussen. Achterstand t.o.v. buurlanden.	5
	Het traject vernieuwing referentie laboratoria. (zie ook SBI)	De nieuwe contracten voor referentie laboratoria gepland op 1 januari 2021. Streven vooralsnog om dit te halen. Inzet interne juristen vormt nu bottleneck. Afhankelijk van duur crisis later mogelijk beperkte beschikbaarheid van experts van externe Medisch Microbiologische Laboratoria (en onze eigen mensen).	4
	Labfunctie emerging, gastro en respiratoir (V/150304) zijn nu	IDS-EEV geheel bezet door Corona, voor diagnostiek anders	-

	grotendeels stilgevallen. Bij respiratoir lopen nog wel wat zaken door omdat die combineren met Corona.	dan Corona wordt veel minder ingezonden.	
	MoU China (V/150057) ligt stil	Driejarige financiering: verzoek aan VWS-IZ om door te schuiven	4
	BES (V/150025)	ligt stil	1/3
	Smallpox (V/150057)	) ligt stil	1
	Voorbew en bioinf (V/151404)	is voor het IDS-EEV deel ook gedeeltelijk stil	5/6
	Project bioinformatica is vertraagd	Groot deel van capaciteit is niet beschikbaar	5/6
	Surveillance BSR en onderzoek lopen door, weliswaar op een lager tempo. Dit alles leidt tot mindere kwaliteit van de (lab)surveillance en derhalve ook tot trendbreuken	door minder personeel/materiaal, minder ingestuurde monsters, minder soa consulten.	1/3
	audits	opgeschort tot na de (piek) van de crisis	5
	kwaliteitssysteem t.a.v. inwerken van personeel bij uitval huidig personeel/controles/apparatuur	Systeem tijdelijk aangepast: Raad voor accreditatie is geïnformeerd	1/5/6
	AVG	wordt daar waar mogelijk voortgezet	4
	Financiële status IDS	Gesprekken opgestart om financiële status van IDS in beeld te krijgen: Voelt net als bij Z&O niet prettig. Focus vooral op goed tijdschrijven.	5
	Ondersteunende processen die niet direct noodzakelijk zijn wordt geen bijdrage aan geleverd/worden uitgesteld.	- P gesprekken worden niet gevoerd - Opleidingen niet/nauwelijks gevolgd - UBR traject herindeling bioinformatici binnen FGR opgeschort-> geen personele consequenties	5
Z&O	Kritische werkprocessen (6) inclusief Corona-werkzaamheden		1
	Opdrachten voor reguliere en overige externe opdrachtgevers	Vertraging kan optreden door 1. verminderde capaciteit door a) ziekteverlof of bijz. verlof b) inzet bij kritische processen c) minder efficiënte werkprocessen bij thuiswerken 2. stagnatie diensten, bv monsternames	4b/6/7
	Transitie-activiteiten nieuwbouw	Voortgang bemoeilijkt doordat	

IIV	Algemeen: De meeste onderzoeksprojecten die bij IIV lopen, inclusief lopende klinische studies (met uitzondering van Corona onderzoek), lopen vertraging op. Voorrang wordt nu gegeven aan de lopende Corona-studies (FFX-studie en Pienter Corona)	Groot deel van het reguliere labwerk ligt stil omdat: -medewerkers bijspringen voor Corona onderzoek (bij IIV of andere centra) -niet alle labwerkzaamheden uitgevoerd kunnen worden vanwege maatregelen (advies om zoveel mogelijk thuis te werken + extra zorgtaken (kinderen thuis vanwege gesloten scholen/mantelzorg). -Ook data die nodig waren voor de afronding van wetenschappelijke artikelen komen nu niet of vertraagd, dus ook deel van onze "droge activiteiten" is vertraagd Deze "droge" werkzaamheden lopen ook vertraging op doordat niet-lab medewerkers moeten bijspringen voor m.n. initiatie/uitvoering van klinisch corona onderzoek	-
	-Corona-onderzoek	FFX-studie (transmissiestudie i.s.m. EPI en IDS) > IIV doet groot deel van coördinatie en uitvoer klinische studie. Immunologisch onderzoek. Pienter Corona > onderzoek naar immuniteit tegen Corona, in steekproef NL	1
	-Reguliere klinische werkzaamheden	Bijna alle medewerkers zijn direct betrokken bij de initiatie/uitvoering van klinisch corona onderzoek (FFX en Pienter) Audits mensgebonden onderzoek bij andere centra doen we voorlopig niet (of zeer light).	6
	-Reguliere werkzaamheden humorale immuniteit	Groot deel van het reguliere labwerk ligt stil, werkzaamheden zijn omgebogen naar Corona labonderzoek (naar groepsimmuniteit)	6
	-Reguliere werkzaamheden cellulaire immuniteit	Groot deel van het reguliere labwerk ligt stil, werkzaamheden zijn omgebogen naar Corona labonderzoek (naar specifieke	6

		immuunrespons)	
	-Advisering vaccinologie, bijdrage aan basisdocument evaluatie vaccinatieschema voor GR	Bijdrage aan basisdocument vaccinatieschema's GR is vertraagd. Topexpert vaccinologie langdurig ziek. Andere topexpert volledig bezet door Corona-studies	3/4
	-Lopende onderzoeken, bv: correlaten van bescherming, kwetsbare groepen, effectiviteit vaccinatieschema's etc	Onderzoek is veelal vertraagd doordat labwerk grotendeels stil ligt (medewerkers druk met Corona-onderzoek, thuiswerkplicht, minder bezetting op een lab mogelijk). Vanuit huis wordt veel literatuuronderzoek gedaan en er worden wetenschappelijke artikelen geschreven met data die reeds beschikbaar zijn.	6
	-Klinische studies en gerelateerd labonderzoek	Klinische studies (behalve Corona-gerelateerd) staan (deels) on hold, omdat er ten tijde van de maatregelen geen huisbezoeken afgelegd kunnen worden.	6
	-Vorbereiding op de verhuizing	Vorbereidingen worden zoveel mogelijk door gezet, maar is soms lastig te organiseren door verminderde beschikbaarheid medewerkers (vanwege hoge werkdruk en "op afstand" werken).	1/2
	-AVG	Werkzaamheden om compliant te zijn aan de AVG worden zoveel mogelijk door gezet.	4
	-SPR	SPR-projecten zijn vertraagd, omdat de labwerkzaamheden stil liggen.	7
	-Evalueren onderzoeksportfolio IIV en managementstructuur	Loopt vertraging op, gaan we wel alsnog oppakken	5
SBI	RVP - Groepsvaccinatie 9-jarigen (DTP/BMR) en 13-jarigen (HPV) - Implementatie rotavirus vaccinatie - Implementatie wijzigingen HPV vaccinatie - Inhaalvaccinaties (gewone, maar ook de 16/17 jarigen, voorbereiding 18-26 jr) - Prioriteringsoverleg - - Het advies 4-18 vaccineren (met	- Half jaar uitgesteld - - Besluit VWS nog nodig - Besluit VWS nog nodig - Uitgesteld - Geannuleerd, eerstvolgende bijeenkomsten in het najaar - uitgesteld	1/3

	AJN en V&VN) ligt ook stil - IT voor de maternale kinkhoest (definitieve oplossing) - VastePrikdag - bezoek BESCAS - basisdocument evaluatie vaccinatieschema voor de GR - Invulling extra geld Verder met vaccineren (met name onderzoeksagenda)	- loopt vertraging op - - geannuleerd/verplaatst - verplaatst naar 2021 - vertraagd - vertraagd	
	Horizonscan vaccins 14 mei Evaluatie horizonscan	- Geannuleerd, eerstvolgende bijeenkomst in november - Vertraagd	4/6
	Soa/hiv - Sense Doe dag - Uitvoering ASG regeling door GGD'en - - Visitaties GGD'en 14 mei en 23 juni - - - Uitvoering PrEP- regeling - Aanpassing PrEP-regeling - - Werkbezoeken aan 5.1.2e ASG (voor de zomer gepland) - Midterm review Nationaal Actieplan - Sense Ehealth activiteiten -	- Geannuleerd - Beperkt door inzet GGD'en voor corona - Tot nader order (hopelijk najaar 2020) uitgesteld, door inzet GGD'en voor corona - Idem - besluit VWS uitgesteld tot najaar - Uitgesteld tot nader order - Vertraagd - Vertraagd door beperkte beschikbaarheid GGD'en als samenwerkingspartner	1/3
	Referentielaboratoria (zie ook IDS)	Momenteel getemporiseerd i.v.m belasting van (juridische) expertise intern die nu nodig is.	4
	Verdere uitwerking herziening Wet PG	Beperkte capaciteit VWS en RIVM Aanhouden tot evaluatie corona	4
	Organisatie expertbijeenkomst consequenties sequencing/bio-informatica	Uitgesteld tot na de zomer	5/6/7
	Bijeenkomst Adviescommissie Clb	Uitgesteld tot na de zomer	5
ABR	Algemeen: Veel processen verlopen trager door thuis werk en minder effectieve inzet van capaciteit en beschikbaarheid externen. CoVid 19 heeft daarmee behoorlijke impact op het ABR-programma. Dat	Personeel team uitgeleend aan corona gerelateerd werk naar o.a. LOT-c, IDS,EPI en gedragsunit Covid. 5.1.2e rond een	4 voor het hele program. Mogelijk 3 voor enkele

	is in de huidige context niet meteen een probleem. Maar heeft wel enkele consequenties ten aanzien van de inzet van een aantal mensen en 5.1.2e 5.1.2e Bewust tijdelijk reduceren van het programma tot een minimale variant lijkt verstandig. Om vervolgens rond september weer volledige programma op te pakken. Momenteel worden mensen van team al bewust ingezet op tijdelijke andere taken, meest covid gerelateerd.	verhaal af voor 5.1.2e CIB over toekomst ABR programma onafhankelijk van de beleidsbrief en toekenning claim. Dit opdat nu al keuzes gemaakt kunnen worden. Mogelijk loopt programmaleider daarna uit werk en verkort ze haar detachering die nu tot 31 juli Full-time loopt – in overleg.	onderdelen
	Data voor actie (Cib-26.94)	Tot na de zomer, o.a. doordat MMLs en GGD'en niet beschikbaar zijn. Vermoedelijke nieuwe start: september 2020 Wel worden intern voorbereidende werkzaamheden zover dat kan, doorgezet. Maar dat vraagt minder capaciteit dan gepland.	
	Cib-11.01 (Beleidsadvisering ABR) Afhankelijk van duur COVID-19 minder inzet en dus uren op beleidsadvisering in het kader van publieke gezondheid en kennisoverdracht	omdat alle aandacht naar COVID-19 gaat en bijeenkomsten vervallen. Inmiddels ook voor enkeling ook vervangend werk	
	Cib-26.80 (= ABR TWO/Programmateam) idem minder inzet op tijdelijke werkorganisatie	omdat alle aandacht naar COVID-19 gaat en bijeenkomsten vervallen; Omdat mensen (5.1.2e) voor crisisorganisatie irt COVID-19 worden ingezet.	
	Cib-26.92 Studie naar extragenitaal testen ivm gonorroesistentie bij de centra seksuele gezondheid (GRAS)	GGD'en en labs niet beschikbaar	
	Cib-26.91 Herziening Prezies	Ziekenhuizen en experts zijn niet beschikbaar hiervoor	
	Cib-26.16+74 PoP studies (Oezbekistan en Tadzjikistan)	Geen prioriteit nu voor veel landen	
	Asymptomatische bacteriurie in verpleeghuizen (uit PPO budget) V/110012	Ligt stil – verpleeghuizen laten geen extern bezoek mee toe.	
	Cib-26.86+87 Surveillance landbouwhuisdieren en LA-MRSA	Monsternamen op de bedrijven is op dit moment niet mogelijk. Verder: Als IDS moet opschalen zullen de analisten en evt. ook ander	

		personeel van Z&O worden ingezet bij IDS. Op dit moment is dat nog niet aan de orde, maar wel een mogelijke optie.	
	Clb-26.93 Opkomende thema's en aanvullend onderzoek BRMO	Surveillance loopt gewoon door <u>mits</u> analisten beschikbaar blijven (ivm ziekte of inzet op andere activiteiten) Surveillance CPPA gaat wel achterstand oplopen ivm beperkte beschikbaarheid stakeholders.	
	Clb.26.81 Coördinatie regionale zorgnetwerken	Op dit moment nog geen stagnatie mogelijk later afhankelijk van voortgang ABR zorgnetwerken. Veel activiteiten binnen de RZN .	
	V/110010/01/AA Serious Game BRMO-uitbraak	Alle aandacht naar COVID-19. Verpleeghuizen niet beschikbaar. Bijeenkomsten vervallen.	
	Clb-26.95 V/150160/01/JG Uitrol JGAB 1 ^e lijn en LZ via zorgnetwerken & activiteiten 2 ^e lijn	1e lijn: vertraging ivm niet uit kunnen voeren fysieke scholingsbijeenkomsten vanwege COVID-19 maatregelen & beschikbaarheid professionals 2e lijn: activiteiten lopen door mits projectleden beschikbaar blijven (ivm ziekte of inzet op andere activiteiten) LZ: voorbereiding wel mogelijk maar vertraging want geen prioriteit voor beroepsvereniging/sector	
	Clb-26.83a Infectieziektepreventie en AMR Cariben	De labs op de eilanden zijn nu niet in staat om een bijdrage te leveren aan de aansluiting op ISIS-AR-CAR.	
	Clb-26.96 ABR en Hostresponse	Nog niet bekend. Moet nog starten bij IIV	
	Clb-26.84 Eenheid van Taal	Op dit moment nog geen vertraging. Deze treedt mogelijk wel op afhankelijk van duur crisis	
	Rapportage CPE in slachthuizen (loopt door maar vertraagd)	Vertraging in uitwerking van de rapportage i.v.m. verminderde beschikbaarheid van betrokkenen.	
	Clb-26.89 Milieusurveillance	Afbakening insteek surveillance en opzet methode ColR vertraagd. Omvang geplande onderzoekswerkzaamheden op dit moment niet te waarborgen	

		(afhankelijk van mogelijkheid van inzet onderzoeksmedewerkers op het lab, op dit moment zijn onderzoeksmedewerkers voor ongeveer 50% op het lab inzetbaar)	